

Rödl & Partner

Echo

Data: 15.08.2021

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

DLA KOGO ESTOŃSKI CIT

Na wzór systemu opodatkowania podatkiem dochodowym w Estonii powstał w Polsce CIT zwany ryczałtem od dochodów spółek kapitałowych. Opodatkowanie podatkiem dochodowym w Estonii polega na tym, że opodatkowanie dochodów ma miejsce dopiero przy wypłacie dywidendy wspólnikom. W toku działalności spółki nie opłacają oni podatku dochodowego od bieżących dochodów.

Nowelizacja CIT została ujęta w ustawie z 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (DzU z 2020 r. poz. 2122), opublikowanej 30 listopada 2020 r.

To nowoczesny sposób opodatkowania, który promuje inwestycje i minimalizuje formalności przy rozliczeniu podatków.

Polska estoński CIT wprowadziła 1 stycznia 2021 r. Jest całkowicie dobrowolny. Z takiego wariantu opodatkowania dochodów skorzystają tylko ci, którzy sami o to zawnioskują i spełnią szereg kryteriów przewidzianych w ustawie. Nowe rozwiązanie jest polecane tym, którzy zyski z działalności gospodarczej chcą inwestować zamiast przeznaczać je na konsumpcję.

NA CZYM POLEGA

System różni się od podstawowego opodatkowania CIT momentem powstania zobowiązania podatkowego. Podatek zostanie odroczony do momentu wypłaty (dystrybucji) zysku ze spółki.

W klasycznym modelu opodatkowania dochodów spółka co miesiąc odprowadza zaliczki na CIT, a na koniec roku składa rozliczenie roczne. Estoński CIT przesuwą moment powstania zobowiązania podatkowego. Spółka nie płaci podatku dochodowego tak długo, jak zysk pozostaje w przedsiębiorstwie i jest przeznaczany na inwestycje. Dopiero gdy przedsiębiorca zdecyduje się na wypłacenie zysków akcjonariuszom lub udziałowcom w formie dywidendy, będzie musiał zapłacić podatek dochodowy. Stawki podatku estońskiego są wyższe, ale wspólnik ma prawo odliczyć w swoim zeznaniu PIT część podatku CIT opłaconego na poziomie spółki. Efektywne oprocentowanie może być więc niższe niż w przypadku klasycznego CIT.

KTO SKORZYSTA

Forma opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek kapitałowych skierowana jest do mikro, małych i średnich (MŚP) spółek kapitałowych (spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych), których przychody nie przekraczają 100 mln zł. Z ryczałtu nie mogą skorzystać, będące podatnikami CIT, spółki komandytowo-akcyjne oraz – podlegające CIT od 2021 r. – spółki komandytowe.

UWAGA!

Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych adresowany jest zarówno do istniejących już spółek, jak i do nowych podatników. W spółkach tych udziałowcami muszą być osoby fizyczne.

Z estońskiego CIT mogą skorzystać spółki, które spełniają jednocześnie poniższe kryteria:

- nie posiadają udziałów w innych podmiotach,
- zatrudniają co najmniej trzy osoby z wyłączeniem udziałowców,
- przychody pasywne nie przewyższają przychodów z działalności operacyjnej,
- wykazują nakłady inwestycyjne.

CELE I ZAŁOŻENIA

Estoński CIT to rozwiązanie adresowane do grupy przedsiębiorców, którzy z uwagi na słabszą pozycję konkurencyjną – i związane z tym m.in. mniejsze możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego oraz towarzyszący temu niedobór środków pieniężnych na realizację inwestycji – nie mogą się rozwijać zgodnie ze swoim potencjałem.

Zmiany wprowadzone wspomnianą ustawą mają pomóc zarówno firmom z sektora MŚP, jak i całej gospodarce. Rząd wśród korzyści płynących z wprowadzenia estońskiego podatku wymienia, m.in. likwidację barier rozwojowych dla polskiego sektora małych i średnich przedsiębiorstw, większą odporność na dekoniunkturę, większe zdolności inwestycyjne, wzrost produktywności i innowacyjności, powstanie nowych miejsc pracy.

KTO NIE SKORZYSTA

Przedsiębiorcy prowadzący działalność np. jako spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, jednoosobowa działalność gospodarcza, spółdzielnia nie mogą wybrać tej formy opodatkowania.

UWAGA!

Z estońskiego CIT są wyłączone przedsiębiorstwa finansowe, firmy pożyczkowe, spółki w upadłości lub likwidacji, beneficjenci specjalnych stref ekonomicznych i Polskiej Strefy Inwestycji, a także podatnicy uczestniczący w operacjach takich jak połączenie itp.

Nie korzystają z estońskiego CIT spółki, których przychody pasywne (np. z odsetek od pożyczek, z praw autorskich lub praw własności przemysłowej, z instrumentów finansowych, z części odsetkowej raty leasingowej) przewyższają przychody z działalności operacyjnej.

Przedsiębiorcy, którzy zatrudniają mniej niż trzy osoby niebędące wspólnikami również nie korzystają z ryczałtu. Musi to być zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, choć pod pewnymi warunkami są dopuszczalne umowy cywilnoprawne.

Przedsiębiorca dokonujący rozliczenia ryczałtem nie może posiadać akcji ani udziałów w innych spółkach ani w inny sposób być zaangażowany kapitałowo w inny podmiot.

Przedsiębiorstwo objęte estońskim CIT musi inwestować. Wysokość nakładów musi wynieść co najmniej 15 proc. wartości początkowej w dwóch następujących po sobie latach podatkowych (nie mniej niż 20 tys. zł). W przypadku realizacji inwestycji „znaczącej dla prowadzonej działalności” nakłady powinny wzrosnąć o 33 proc. w ujęciu czteroletnim (nie mniej niż 50 tys. zł).

Chodzi tu o nakłady na środki z grup 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych (urządzenia i maszyny). Do tego kryterium nie zaliczają się m.in. nieruchomości. Do nakładów nie są wliczane opłaty leasingowe ani środki trwałe służące głównie osobistym potrzebom wspólników – np. samochody osobowe.

Jeśli spółka nie spełnia kryteriów inwestycji, zamiast tego może wykazać systematyczny wzrost wynagrodzeń. Wydatki na wynagrodzenia zatrudnionych muszą wówczas wzrosnąć co najmniej o 20 proc. (nie mniej niż 30 tys. zł) w stosunku do wysokości takich wydatków w roku poprzedzającym dwuletni okres opodatkowania estońskim CIT.

Podatnik zobowiązany jest do prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do sporządzania sprawozdań finansowych na podstawie ustawy o rachunkowości. Sposób ustalenia wyniku stanowiącego podstawę opodatkowania dochodu ryczałtem opiera się na zysku netto określonym dla potrzeb rachunkowości, który może zostać ustalony wyłącznie na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych na podstawie polskiej ustawy o rachunkowości. Oznacza to, że przedsiębiorca nie może prowadzić ksiąg, opierając się na międzynarodowych standardach rachunkowości (MSR).

JAK SKORZYSTAĆ

Ustawa wprowadzająca podatek estoński zaczęła obowiązywać 1 stycznia 2020 r. Aby z niej skorzystać, należy złożyć wniosek do naczelnika urzędu skarbowego do końca pierwszego miesiąca pierwszego roku podatkowego, w którym ma być opodatkowany ryczałtem – np. w 2021 r. do 1 lutego 2021 r. (dla spółek, w których rok podatkowy jest tożsamy z rokiem kalendarzowym). Estoński podatek wybiera się na cztery lata z możliwością przedłużenia tego okresu o kolejne cztery lata.

JAKIE KORZYŚCI DLA POLSKICH FIRM

Korzyści dla polskich spółek to większa odporność na dekonstrukcję, większe zdolności inwestycyjne, wzrost produktywności i innowacyjności oraz oszczędność czasu przy rozliczeniach podatkowych.

KORZYŚCI DLA GOSPODARKI

Wprowadzenie estońskiego CIT zakłada również korzyści dla gospodarki, m.in. większą odporność na kryzysy, likwidację barier rozwojowych dla polskiego sektora MŚP (niedokapitalizowanie), większą produktywność firm i dzięki temu wzrost ich konkurencyjności, wzrost liczby miejsc pracy i wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski.

Pierwsze wprowadzenie ryczałtowego opodatkowania dochodów spółek ma jednak swoje wady – dość duży poziom skomplikowania. Zweryfikuje je zastosowanie w praktyce. Być może nowelizacja przepisów dopracuje system ryczałtowego opodatkowania dochodów. Niemniej jednak nowa metoda opodatkowania zasługuje na uwagę, ponieważ z perspektywy inwestujących w swój rozwój spółek sektora MŚP może się okazać dostatecznie korzystna i mniej obciążająca od opodatkowania na zasadach ogólnych. Określanie wyniku podatkowego na podstawie danych księgowych, mniej bieżących obowiązków sprawozdawczych i brak zaliczek miesięcznych są niewątpliwie zaletą i znacznie mniejszym obciążeniem podatników niż powszechne opodatkowanie CIT na zasadach ogólnych.

Z uwagi na konieczność podjęcia wymagających przygotowań przed wyborem ryczałtu wspólnicy i spółki powinni dokonać indywidualnych analiz: czy nowa forma opodatkowania będzie się wpisywać w strategię rozwoju na co najmniej cztery lata i czy finalnie będzie dla nich bardziej korzystna niż opodatkowanie CIT na zasadach ogólnych z wykorzystaniem obecnych już zachęt, jak ulga B+R, IP-Box czy zwolnienie dochodów z działalności strefowej.

Benita Soczewka-Piwowarczyk, Associate Partner, Manager w warszawskim biurze Rödl & Partner